

גאוואלדיגס רעיונות

פרשת בחקתי תשפ"ב, עלון מס' 436

צו פארבינדן די טויזנטער לייענער און באקומען די גיליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פארבינדט אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט.

לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל

This newsletter can also be viewed at <http://www.ladaat.info/showgil.aspx?par=20200425&gil=2725>.

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים <https://www.dirshu.co.il/category/>.

דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

עקסטראקט די קאמפלעקס

די גמרא (שבת מט:) דערציילט אונז אַז די 39 מלאכות דורך וואָס מען האט געבויט דעם משכן זענען די וואָס זענען אסור אויף שבת. דאָס קען מען באמערקן לויט די סמיכות ענינים פון אסור מלאכה אום שבת מיט דעם אָפטיילונג וועגן בנין המשכן.

דער בעל הטורים (שמות לא: א) צייגט, אז אויב מען ציילט די ווערטער פון אנהייב פרשת ויקהל וואס רעדט וועגן שבת, ביז צום ווארט "השבת" (שמות לא: ג), קומט מען צו 139! און דערצו, זינט די וואָרט "לעשת" (צו טוהן) איז געשריבן אָן א "ו", עהאלט עס די ווארט "תשע" (ניין) און א "ל" (די גמטריה פון 30), ד.ה. 30 און 9 וואָס באטרעפט 39, אַ רמז צו די 39 מלאכות וואָס מיר קענען נישט טאָן שבת, אָבער קענען יא טאָן (לעשת) אין די זעקס טעג פון דער וואָך (דער אות "ו" וואָס פעהלט אין די וואָרט "לעשת" האט אַ גימטריה פון זעקס).

אין אמת'ן זענען די 39 מלאכות 39 קללות (שומר אמונים, דרוש הבטחון, פרק ב). די 39 זענען איינגעטיילט אין פיר חלקים אנהייבנדיג מיט די "סידורא דפת", די פעולות וואס באשטייט פון דעם סדר פון מאכן ברויט (שבת עד:). אַזוי פיל מיה ווערט אריינגעלייגט אין צוגרייטן די ברויט. דאס שטאמט פון די קללה פון אדם הראשון, "בזעת אפיק תאכל לחם" (מיט די שווייס פון דיין נאז וועסטו עסן ברויט) (בראשית ג, יט).

אויב מיר רעכענען די קללות וואָס זענען בייגעקומען פון חטא עץ הדעת, אַריינגערעכנט פון די שלאַנג, אדם הראשון, חוה און די ערד, וועלן מיר דערגרייכן די נומער 139! למעשה דאס ווארט "לט" מיינט א קללה, ווי אין תרגום אונקלוס ווערט ערקלערט דאס ווארט "ארור" - ליט (דברים כ"ז, ה). שבת טוען מיר נישט די 39 מלאכות ווייל עס איז א ברכה, פארקערט פון א קללה, ווי עס שטייט "ויברך אלקים את יום השביעי", דער אויבערשטער האט געבענטשט דעם זיבעטן טאג (בראשית ב, ג).

דער חטא איז פארגעקומען פאר שבת. דער שבת איז נישט געווארן געשטערט פון דעם זינד וויבאלד די אור הגנוז, (די פאַרבאָרגענע ליכט) האט געשיינט איידער די זינד און איז פארבליבן ביז נאָך דעם הייליגן שבת (בראשית 11: 2). אויף שבת טוען מיר נישט די 39 מלאכות - די קללות, ווייל עס איז א יום ברכה!

וועגן דעם חטא פון אדם הראשון וואס האט צוגעפירט צו די לט' מלאכות, זענען גוטס און שלעכטס געווארן צומישט. (נפש החיים 1:6). דורך די 39 מלאכות ווערן דערהייבן די פונקען וואס זענען געווארן געמישט מיט די שלעכטס. שבת, אָבער, איז מעין עולם הבא (ברכות נו:) - אַ טאָג וואָס איז העכער און ווייטער. ס'איז ווי אדם הראשון איידער די זינד, וואָס ווערט אנטפלעקט דורך דעם וואס אויף שבת טוען מיר נישט די לט' מלאכות.

פראגרעס פראצעס

עס זענען פארהאן צוויי עלעמענטן: זכר און נקבה. די מענלעך עלעמענט איז דער ערשטער בליץ פון התלהבות פונקט ווי עס איז אין זיין צושטייער צו דער שאפונג פון א קינד. אין קאנטראסט, עס איז די ווייבלעך עלעמענט וואָס אָפּערירט ווייטער אין דאס אנגיין פון א פראצעס. דאָס איז פונקט ווי מיר זעהן אין איר צושטייער צו דעם קינד אין וואָס זי נעמט די ערשטער בליץ און טוט אנטוויקלען דאס קינד אין די לויף פון ניין חדשים.

די מענלעך עלעמענט איז ווי א טאלאנט וואס גייט שנעל פארביי. עס געבט א בליץ פון א ידיעה פון וואָס מיר קענען דערגרייכן אויב מיר זענען גרייט אדורכצוגיין דעם פראצעס פון די ווייבלעך עלעמענט, אָבער דעמאלטס ווערט עס פארשווינדען, לאזנ'דיג הינטער בלויז אן אומקלאר זכרון. דאָס איז פארוואָס די וואָרט זכר, איז שייך צו די וואָרט זכר, זכרון.

דער דאזיגער געדאנק געפינט זיך אן אויסדרוק אין די וואס ווערן בעלי תשובה. ווען אַ מענטש הייבט אן צו לערנען וועגן אידישקייט, ער איז פול מיט חשק און התלהבות. דאָס איז דער מענלעך עלעמענט, דער ערשטער בליץ פון התלהבות. נאָך אַ שטיק צייט, די ברען ווערט פארקלענערט און ער דארף יעצט אדורכגיין די ווייבלעך עלעמענט, מיט זיך-פאַרבעסערונג אין אַ אָנגייענדיגע פראצעס. אזוי קענען מיר פארשטיין "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם" (איכה ה, כא), ברענג צוריק די טעג פון אמאל, ווען מיר האבן געזעהן וואס מיר קענען דערגרייכן פון דעם ערשטן בליץ פון התלהבות.

אן ענליכע ביישפיל איז מיט א בחור וואס קומט צוריק קיין אמעריקע נאך לערנען אין א בית מדרש אין ארץ ישראל. ער האט פארבראכט זיין צייט אין ארץ ישראל אין א דערהויבענע סביבה, איינגעזאפט קדושה און יראת שמים, און געמאכט ערנסטע ענדערונגען אין זיין לעבן (דאס איז דער מענלעך עלעמענט). אָבער, עטליכע חדשים שפעטער, זעהט ער נישט אויס די זעלבע פון ווען ער איז צום ערשט צוריקגעקומען. עס איז אים שווער צו האלטן די פלאם פון התלהבות ברענעדיג מיט די זעלבע מאס קדושה. יעצט דארף ער געדענקען די ווייבלעך עלעמענט און שטרעבן צו דערגרייכן העכער און ארבעטן שווער כדי צו מעלה זיין בקודש.

דער אויבערשטער האט אונז ארויסגענומען פון מצרים (דאָס איז פאַרגעקומען פסח). דאָס איז געווען אַ בליץ פון די מענלעך עלעמענט. פלאי פלאים – נסים ונפלאות! אפילו דער נידעריגסטער מענטש איז געווארן דערהויבן צו די דרגה פון נבואה. נאכדעם האט זיך די אריגענעלע דערהויבנקייט זיך געענדיגט און מען האט זיך געטראפן אין דער מדבר, א באגרעניצטער פלאץ. ס'איז מער נישט געווען א פלאמעדיגע ברען. ס'האט גענומען זיבן פילע וואכן (שבע שבועות פון ספירת העומר) ביז מיר זענען נאכאמאל אנגעקומען צו די דרגה פון נבואה וואס איז אונז צוגעקומען אזוי גרינג ביי די הענט ביי די ברעק פון ים.

הרב אלט האט זוכה געווען צו לערנען אונטער רבי מרדכי פרידלענדער זצ"ל און איז געווארן פארארדנט פאר רב דורך רבי זלמן נחמיה גאלדבערג זצ"ל. הרב אלט האָט אַרויסגעגעבן דריי ביכער אויף פאַרשידענע טעמעס אין די געביטן פון אידישקייט און אידישער געדאַנקען. זיינע שריפטן דערשיינען אויף ענגליש, אידיש, עברית, דייטש און פראנצויזיש.